

Posudek vedoucího diplomové práce

Jakub VRBA: Rudé hrady v meziválečném Československu: Liberečtí komunisté mezi třídou, státem a národem, Diplomová práce FFUK, ÚHSD 2017.

Jakub Vrba si zvolil nesnadné téma hned z několika aspektů. Ačkoli jde o téma z moderních dějin, dostupnost pramenů je složitá, jsou roztříštěné a navíc ne vždy interpretačně jednoduché. V neposlední řadě dějiny KSČ zůstávají společensky kontroverzním tématem, jež stále vzbuzuje spory a vyvolává účelově jednostranné výklady. Oceňuji, že se kolega Vrba se všemi těmito úskalími dokázal úspěšně vyrovnat a jeho text působí z hlediska způsobu podání velmi vyváženě, aniž by měl potřebu tendovat k apriorně negativnímu hodnocení či naopak k adoraci jednání studovaných aktérů.

Diplomová práce je přehledně a logicky členěna. Rovněž stylistika je kultivovaná a text nepostrádá čtivost. Doporučoval jsem autorovi, když už mluví v úvodu o čtyřech částech, aby i kapitoly rozčlenil podle nich. Struktura by pak čtenáři, neobeznámenému s tématem, byla zřejmější. V principu je první část věnována politickému kontextu první republiky, kde autor zjevně naslouchá spíše kritické historiografii z prostředí zvláště německých bohemistů než domácím obranářským textům, mnohdy nepostrádajícím adorativní tendence. Druhá část se pak věnuje obecnému vývoji liberecké krajské organizace a popisů vztahů mezi krajským centrem a rozličnými přidruženými korporacemi komunistického organizačního komplexu (družstva, odbory, spolky...). Zvláště tady je vidět, jak osudově mezerovitá je pramenná základna. Autor se však podle mého názoru dokázal s tímto problémem v rámci možností vyrovnat celkem uspokojivě. Třetí část můžeme považovat za meritorní, právě zde se autor věnuje otázkám identity a pragmaticky konstruovaným konkurenčním dobovým narativům konstrukce skupinové sounáležitosti. Ve čtvrté části se pak zamýšlí nad příčinami propadu členské základny i redukce masové podpory komunistického hnutí během třicátých let. Domnívám se, že právě ve třetí a čtvrté části autor nejlépe osvědčuje své badatelské schopnosti, nakolik je schopen interpretačně zvládnout látku při omezeném množství pramenného materiálu.

Seznam použitých informačních zdrojů považuji za velmi solidní. I když s ohledem na množství titulů publikovaných k dějinám KSČ do roku 1989, by bylo možné namítat, že autor opomíjí některé zásadní tituly, domnívám se, že klíčové publikace jsou zde zohledněny. Navíc zvláště oceňuji někdy až nepřijemně mravenčí práci, kterou autor musel podnikat, aby se dobral relevantních pramenů. Při tom neopomněl ani návštěvu zahraničních archivních institucí.

Jakkoli lze namítnout, že výkladové schéma identity, založené na triádě konkurenční identity německé, čechoslovakistické a internacionalistické, není originální, nepovažuji to za nedostatek práce. Naopak oceňuji, že autor dokázal sebrat nemalé množství pramenů, na nichž dokázal vhodně demonstrovat situaci, jež se v dané lokalitě během třicátých let velmi dynamicky vyvíjela.

Diplomovou práci Jakuba Vrby považuji za (na poměry magisterského studia) velmi vyzrálé dílo a je dobře s ohledem na jeho význam a náročnost, že se rozhodl na tomto výzkumu stavět i svou další badatelskou práci. Doporučuji komisi při obhajobě hodnotit tento text známkou „výborně“.

V Praze, dne 31.8.2017

.....
Doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D.